

6.2.2009

1(3)

Sisäasiainministeriö
Maahanmuutto-osasto

Viite: SM:n lausuntopyyntö 9.1.2009, SM123:00/2008

**PALKANSAAJAJÄRJESTÖ PARDIA RY:N LAUSUNTO LUONNOKSESTA
HALLITUKSEN ESITYKSEKSI ERÄIDEN TEHTÄVIEN SIIRTÄMISTÄ
MAAHANMUUTTOVIRASTOLLE KOSKEVAKSI LAINSÄÄDÄNNÖKSI**

Yleisiä havaintoja lakiesitysluonnoksesta

Lausuntopyynnössä tarkoitettu lainmuutosluonnos liittyy nykyisen hallituksen tavoitteeseen kehittää aktiivista, kokonaisvaltaista ja johdonmukaista maahanmuuttopolitiikkaa. Tavoitteen saavuttamiseksi valittu pienten askelten ja osittaisuudistusten tie on sikäli ongelmallinen, että uudistuksen kokonaisuus helposti hämärtyy. Lisäksi muutoksen aiheuttamat kokonaisvaikutukset on vaikeampi hahmottaa, kun uudistusta toteutetaan vaiheittain askel askeleelta.

Kuten luonnoksessakin on todettu, on samanaikaisesti valmisteltavana valtion aluehallinnon kokonaisuudistus (ALKU-hanke), jolla kiistämättä on merkittäviä liittymäkohtia nyt luonnosteltuun osittaisuudistukseen. Sen vuoksi on outoa, että tämä uudistus on tarkoitus saattaa voimaan jo ennen ALKU-uudistuksen voimaantuloa ja ennen kuin on edes tarkalleen tiedossa, minkä sisältöisenä aluehallintouudistus lopulta toteutetaan.

Valtion ylläpitämät Joutsenon ja Oulun vastaanottokeskukset jäävät lainmuutoksen jälkeenkin itsenäisiksi virastoiksi. Kuitenkin johdonmukaisempaa ja hallinnollisesti selkeämpää olisi, että valtion vastaanottokeskukset organisoitaisiin osaksi Maahanmuuttovirastoa tai ainakin, että niiden ohjaus tapahtuisi kiinteämmin Maahanmuuttovirastosta käsin. Tämä uudistus olisi tarkoituksenmukaista toteuttaa samassa yhteydessä, kun muutoinkin vahvistetaan Maahanmuuttoviraston asemaa turvapaikanhakijoiden vastaanoton käytännön ohjauksesta vastaavana keskusvirastona.

Maahanmuuttoviraston valmiudet uusien tehtävien hoitamiseen

Maahanmuuttoviraston henkilöstön näkökulmasta uudistusten läpiviennissä on luonnollisesti olennaisinta, että niiden toteuttamiseksi osoitetaan riittävät henkilöstöresurssit. Viraston nykyisen henkilöstön jaksaminen on jo olemassa

6.2.2009

2(3)

olevien tehtävien perusteella koetuksella, joten uusia tehtäviä varten on Maahanmuuttovirastolle osoitettava riittävät lisäresurssit.

Pardian käsityksen mukaan lainmuutosluonnoksessa esitetyt arviot muutoksen yhteydessä Maahanmuuttovirastolle siirtyvistä lisäresursseista ovat uusiin tehtäviin nähden selvästi alimitoitettut. Tätä korostaa myös useiden vastaanottokeskusten taholta esitetty toive, että turvapaikanhakijoiden vastaanoton järjestämistä koskevissa asioissa tulisi olla nykyistä enemmän keskitettyä ohjausta. Resurssitarvetta arvioitaessa tulisi ottaa huomioon myös se tosiseikka, että turvapaikanhakijoiden lukumäärä kasvoi viime vuonna selvästi edelliseen vuoteen verrattuna, mikä kuormittaa myös vastaanoton ohjauksesta vastaavaa viranomaista. Näköpiirissä ei liene sellaista kehitystä, että turvapaikanhakijoiden lukumäärä tulisi lähivuosina merkittävästi vähentymään.

Pardian mielestä lainmuutosluonnoksessa esitetyt arviot Maahanmuuttoviraston resurssitarpeesta olisikin ehdottomasti tehtävä realistisemmalta pohjalta uudelleen.

Henkilöstöresurssien siirtämiseen liittyviä näkökohtia

Esitysluonnoksen mukaan sisäasiainministeriö aikoo ehdottaa, että työvoima- ja elinkeinokeskuksen virkakokonaisuudesta siirrettäisiin kaksi henkilötyövuotta Maahanmuuttovirastoon. Tämä resurssisiirto on kuitenkin ongelmallinen sen vuoksi, että työvoima- ja elinkeinokeskuksissa ei nykyisin käytännössä ole sellaista henkilöstöä, jonka pääasialliseen tehtäväkenttään kuuluisivat nyt esitettävän siirron kohteena olevat turvapaikanpaikanhakijoiden vastaanottoon liittyvät tehtävät. Varsinkin pienimmissä työvoima- ja elinkeinokeskuksissa vastaanottokeskusasioita hoidetaan käytännössä osana laajempaa tehtäväkenttää, josta turvapaikka-asiat muodostavat vain vähäisen siivun.

Näin ollen esitysluonnoksessa mainittu resurssisiirto on käytännössä vaikea kohdentaa siten, että työvoima- ja elinkeinokeskuksille jäävien muiden tehtävien suorittaminen ei tarpeettomasti vaarannu.

Pardian käsityksen mukaan myöskään sisäasiainministeriössä ei ole sellaisia virkamiehiä, joiden työtehtävät lainmuutoksen myötä siirtyisivät täysimääräisesti Maahanmuuttovirastolle.

Henkilöstön asema lainmuutoksessa

Esitysluonnoksen mukaan lainmuutoksella olisi henkilöstövaikutuksia kahdella taholla. Sisäasiainministeriön maahanmuutto-osastolta siirtyisi kahta henkilötyövuotta vastaavat virat Maahanmuuttovirastoon. Lisäksi työvoima- ja

6.2.2009

3(3)

elinkeinokeskusten virkakokonaisuudesta tultaisiin todennäköisesti siirtämään kaksi henkilötyövuotta Maahanmuuttovirastoon.

Esitysluonnoksen mukaan ainoastaan sisäasiainministeriöstä Maahanmuuttovirastoon siirtyvän henkilöstön palvelussuhteen ehdoista säädettäisiin laissa. Työvoima- ja elinkeinokeskuksilta siirrettävien henkilöstöresurssien käytännön toteuttaminen jää esitysluonnoksen perusteella epäselväksi. Mikäli työvoima- ja elinkeinokeskusten virkakokonaisuudesta tapahtuvaan henkilötyövuosien siirtämiseen liittyy myös viranhaltijoiden siirtämissä, tulee siirtyvän henkilöstön palvelussuhteiden ehdoista luonnollisesti myös siltä osin olla tarvittavat siirtymäsäännökset.

Esitysluonnoksen mukaan sisäasiainministeriön maahanmuutto-osastolta siirtyvien viranhaltijoiden palkkaus säilyisi entisellään, jos henkilön tehtävät Maahanmuuttovirastossa vastaavat vaativuudeltaan vähintään hänen tehtäviään sisäasiainministeriössä. Tätä sinänsä oikeansuuntaista säännöstä on kuitenkin pidettävä siirtyvän henkilöstön oikeuksien kannalta riittämättömänä.

Pardian mielestä valtionhallinnon kaikissa uudistuksissa on noudatettava hyvää henkilöstöpolitiikkaa eli muutoksen kohteena olevan henkilöstön tulee olla valtioneuvoston henkilöstöpoliittisten periaatteiden suojan piirissä. Kaikille muutoksen piirissä oleville *henkilöille tulee tarjota samantasoista työtä* kuin he ovat tehneet ennen muutosta. Kenenkään palvelussuhteen ehtoja tai palkkausta ei saa uudistuksessa alentaa.

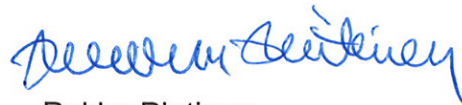
Näin ollen myös tämän lainmuutoksen siirtymäsäännöksessä pitäisi olla takuu siitä, että siirtyvälle henkilöstölle tarjotaan vähintään siirtymäkauden ajan uudessa virastossa samantasoista työtä kuin, jota he ovat tehneet ministeriön palveluksessa. Siirtymäkauden tulee olla riittävän pitkä; esimerkiksi viisi vuotta.

Lainmuutosluonnokseen sisältyvää siirtymäsäännöstä tulee siis muuttaa siten, että siirtyvälle henkilöstölle turvataan Maahanmuuttoviraston palkkausjärjestelmän mukaista kuukausipalkkaa korkeampi palkkaus *vähintään viiden vuoden ajaksi siirtymishetkestä ja sen jälkeenkin* niin kauan, kun henkilön tehtävät Maahanmuuttovirastossa vastaavat vaativuudeltaan vähintään hänen tehtäviään sisäasiainministeriössä.

PALKANSAAJAJÄRJESTÖ PARDIA RY

Harri Sirén
Neuvottelujohtaja

Pekka Pietinen
Lakimies